

Tegenover dit beeld bevindt zich een hof, met daarin op een hoge sokkel het vrouwenmonument. Een beeldengroep in brons stelt een fier rechtopstaande vrouw voor, die haar rechterhand troostend op een andere, gebogen vrouwenfiguur legt.

Zij houden beide een hand vast van een klein jongetje dat tussen hen in staat.

De beeldhouwster Marian Gobius vervaardigde dit beeld en heeft op deze wijze de lotsverbondenheid van de vrouwen en kinderen in die benarde tijd tot uitdrukking gebracht. Het beeld werd in 1954 onthuld.

Algemeen

In Jakarta heeft de stichting een kantoor speciaal voor de coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden op de erevelden in Indonesië.

Het adres hiervan is:

Jl. Panglima Polim Raya 23
Kebayoran Baru
Jakarta 12160
Tel. 00 6221 7207983
Fax: 00 6221 7252986

Het adres van ereveld Kalibanteng is:

Taman Makam Kehormatan Belanda
Jl. Siliwangi 293
Kalibanteng Kulon
Semarang 50145

Informatiefolders

De zeven Nederlandse erevelden in Indonesië worden beschreven in een overzichtsfolder en in aparte informatiefolders:

- Nederlandse erevelden in Indonesië
- Ereveld Menteng Pulo (Jakarta)
- Ereveld Ancol (Jakarta)
- Ereveld Pandu (Bandung)
- Ereveld Leuwigajah (Cimahi)
- Ereveld Kalibanteng (Semarang)
- Ereveld Candi (Semarang)
- Ereveld Kembang Kuning (Surabaya)

Andere informatiefolders van de Oorlogsgravenstichting, o.a.:

- De Oorlogsgravenstichting (algemeen)
- Dienstverlening
- Birma-spoorweg
- Gedenkboeken

Nadere informatie:

Oorlogsgravenstichting, Postbus 85981, 2508 CR Den Haag.
Telefoon: (070) 3131080 Fax (070) 3621546 Postbank: 401.000.
www.ogs.nl

Ereveld Kalibanteng

Oorlogsgravenstichting

Ingeklemd tussen de luchthaven van Semarang en de Jalan Siliwangi, de vroegere Grote Postweg, ligt het ereveld Kalibanteng.

Het ereveld is aangelegd in de vorm van een gelijkzijdige driehoek en is omgeven door een gracht en een rij naaldbomen.

Dominant zijn echter de zeven waringinbomen, zes aan de voorzijde langs de hoofdweg en één achterin de punt van het ereveld. Er zijn drie toegangspoorten, waarvan de meest oostelijke de eigenlijke ingang tot het ereveld is. Bij deze toegangspoort bevinden zich ook het kantoor, de pendopo en de opzichterswoning. Dit ereveld is ingewijd op 22 april 1949.

De graven

Aan de westelijke zijde van het veld bevinden zich voornamelijk graven van vrouwen, aan de oostelijke zijde voornamelijk graven van mannen. In het centrale vak bevinden zich de kindergraven.

Het overgrote deel van de op ereveld Kalibanteng begraven oorlogsslachtoffers zijn burgers uit de beruchte Japanse interneringskampen van Midden Java, zoals o.a. Ambarawa, Banju Biroe, Lampersari en Karangpanas. Zij kwamen om als gevolg van de erbarmelijke omstandigheden waaronder zij moesten leven in deze interneringskampen gedurende de Japanse bezetting van 1942 tot 1945.

Herbegravingen

Op de zeven Nederlandse erevelden op Java liggen bijna 25.000 slachtoffers van de strijd in Nederlands-Indië begraven, militairen zowel als burgers.

Oorspronkelijk lagen hun graven op 22 erevelden verspreid over de hele archipel. Tussen 1946 en 1950 werden deze aangelegd door de legergravendienst van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL). Na de soevereiniteitsoverdracht werden in de jaren zestig op verzoek van de Indonesische regering de graven geconcentreerd op het eiland Java.

Op het ereveld Kalibanteng vonden in de jaren zestig herbegravingen plaats van de stoffelijke resten van oorlogsslachtoffers afkomstig van de erevelden Tarakan (1964), Balikpapan (1967), Palembang (1967) en Makassar (1968). Op dit ereveld liggen thans meer dan 3.000 oorlogsslachtoffers begraven.

Monumenten

Het Ereveld Kalibanteng, noemt men, vanwege het grote aantal daar begraven vrouwelijke oorlogsslachtoffers ook wel het 'vrouwen-ereveld'. Het herbergt een aantal monumenten.

Van voor naar achter lopend over het ereveld treft men achter het centraal gelegen kindervak een cirkelvormig natuurstenen plateau aan met de vlaggenmast. Achter de vlaggenmast bevindt zich de tombe van de 'onbekende vrouw'.

Tegenover deze tombe ligt een witmarmeren gedenkplaat, waarop in het Nederlands en Indonesisch de tekst te lezen is

"Ter eerbiedige nagedachtenis aan de vele ongenoemden die hun leven offerden en niet rusten op de erevelden".

Bij de gedenkplaat begint een lange galerij met aan weerszijden 18 natuurstenen zuilen. Op 12 ervan zijn in brons de figuren van de dierenriem aangebracht.

Aan het einde van de galerij staat het Jongenskampenmonument dat werd opgericht ter nagedachtenis aan alle jongens die tijdens de Japanse overheersing van Nederlands-Indië, gescheiden van hun moeder, in jongens- danwel manneninterneringskampen het leven lieten. Het bronzen beeld stelt een broodmagere jongen voor met een patjol over de schouder, steunend op een bijl en slechts gekleed in een lendendoek.

Op de sokkel staat **"Zij waren nog zo jong".**

Het beeld werd gemaakt door de beeldhouwer Anton Beysens en werd in 1988 onthuld.

"In lange rijen staan we, vrouwen en kinderen, in de zinderende hitte van de tropenzon. Urenlang, uren, uren... En de Jap maar tellen. Tellen in het Japs is moeilijk. Dat duurt urenlang, uren, uren... Tellen, tellen, tellen Uren tellen Duizend jaar In de hete zon Met een lege maag."

(Appel, gedicht van Freddi Cochiuis)

